

ARTE Y RELIGIÓN

Las manifestaciones artísticas de las comunidades campesinas reflejan una nueva mentalidad religiosa que se aleja del sistema de creencias propio de las sociedades cazadoras-recolectoras del Paleolítico.

La decoración de los vasos cerámicos y las pinturas rupestres muestran figuras antropomorfas con los brazos levantados, motivos simbólicos como los soles, escenas de caza, animales en reposo, luchas entre grupos de arqueos y otros motivos diversos.

Todas estas manifestaciones artísticas se clasifican, de acuerdo con los temas y las formas, en tres grandes apartados que, en parte, responden a diferencias cronológicas y, en otra parte, a la diversidad cultural de los grupos humanos que conviven en nuestras tierras a lo largo del Neolítico.

El Arte Macroesquemático ofrece motivos de gran tamaño, de tintas planas y color rojo oscuro. Los temas más frecuentes son las figuras humanas, que podemos asociar con las divinidades adoradas por los primeros agricultores, los serpentiformes verticales acabados en forma de manos y otros motivos que parecen referirse a partes de la figura humana.

El Arte Levantino es considerado como la manifestación más viva de cuantas nos legaron los pueblos prehistóricos europeos. A través del análisis de sus figuras y escenas podemos conocer los detalles de la vida cotidiana de sus autores. La caza de animales salvajes, la recolección de la miel, la guerra, la danza y otros motivos de posible significado religioso quedan reflejadas en sus composiciones.

Con el Arte Esquemático las figuras humanas y de animales se reducen a sus líneas básicas. Abundan también los motivos simbólico-religiosos con un elevado grado de abstracción como los esteliformes o los ídolos ocultados.

Els motius de l'Art Macroesquemàtic ocupen la quasi totalitat dels xicotets abrics on se situen. Abric V del Pla de Petracos a Castell de Castells. Antropomorfos.

Los motivos del Arte Macroesquemático ocupan la casi totalidad de los pequeños abrigos donde se ubican. Abrigo V del Pla de Petracos, en Castell de Castells. Antropomorfos.

El vestit, el pentinat i els adornaments, les armes o els recipients representats en l'Art Llevantí n'ofereixen indicis molt valuosos sobre la cronología quan es comparen amb la cultura material dels jaciments prehistòrics. Arquer de les Coves de la Saltadora, a les Coves de Vinromà.

El vestido, peinado y adornos, las armas o los recipientes representados en el Arte Levantino ofrecen valiosos indicios sobre su cronología al compararlos con la cultura material de los yacimientos prehistóricos. Arquero de les Coves de la Saltadora, en Coves de Vinromà.

ART I RELIGIÓ

Les pintures esquemàtiques es localitzen en abrics d'escassa profunditat i parets rocoses protegides per xicotetes cornises. Es diferencien de les pintures llevantines per la imprecisió del traç; la figura humana es redueix a una barra vertical amb altres perpendiculars per a figurar cames i braços. Figura humana del Cinto de la Ventana, a Dos Aguas.

Las pinturas esquemáticas se localizan en abrigos de escasa profundidad y paredes rocosas protegidas por pequeñas cornisas. Se diferencian de las pinturas levantinas por la imprecisión del trazo; la figura humana se reduce a una barra vertical con otras perpendiculares para figurar piernas y brazos. Figura humana del Cinto de la Ventana, en Dos Aguas.

Els motius de l'Art Llevantí apareixen en ocasions superposats als del Macroesquemàtic. Les composicions són de gran realisme i transmeten sovint la sensació de moviment. Caça d'èquids del Racó de Nando a Benassal.

Los motivos del Arte Levantino aparecen en ocasiones superpuestos a los del Macroesquemático. Las composiciones son de gran realismo y transmiten a menudo la sensación de movimiento. Caza de équidos del Racó de Nando, en Benassal.

Les manifestacions artístiques de les comunitats camperoles reflecteixen una nova mentalitat religiosa que s'allunya del sistema de creences propi de les societats caçadores recol·lectores del Paleolític.

La decoració dels vasos ceràmics i de les pintures rupestres mostren figures antropomorfes amb els braços alçats, motius simbòlics com els sols, escenes de caça, animals en repòs, lluites entre grups d'arquers i altres motius diversos.

Totes aquestes manifestacions artístiques es classifiquen d'acord amb els temes i les formes en tres grans apartats que, en part, responen a diferències cronològiques i també a la diversitat cultural dels grups humans que conviuen en les nostres terres al llarg del Neolític.

L'Art Macroesquemàtic ofereix motius de grandària considerable, de tintes planes i de color roig fosc. Els

temes més freqüents són les figures humanes, que podem associar amb les divinitats que adoraven els primers camperols, els serpentiformes verticals acabats en forma de mà i altres motius que semblen referir-se a parts de la figura humana.

L'Art Llevantí és considerat com la manifestació més viva de totes les que ens llegaren els pobles prehistòrics europeus. Mitjançant l'anàlisi de les figures i escenes podem conéixer els detalls de la vida quotidiana dels seus autors. La caçera d'anims salvatges, la recol·lecció de la mel, la guerra, la dansa i altres motius de possible significat religiós queden reflectits en les composicions.

Amb l'Art Esquemàtic les figures humanes i les d'anims es redueixen a línies bàsiques. Abunden també els motius simbòlico-religiosos amb un grau d'abstracció elevat com els estel·liformes o els ídols oculats.

